

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Alla Gușcina, reprezentată de
avocatul Valentin Caisîn,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei
Fedoronciuc împotriva Allei Gușcina, cu privire la încasarea prejudiciului
material și moral și a cheltuielilor de judecată, și
acțiunea reconvențională înaintată de Alla Gușcina împotriva lui Andrei
Fedoronciuc, cu privire la nulitatea actului juridic,

împotriva încheierii din 09 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-463/24
NR. PIGD 2-23043765-01-2r-19112024)*

Cererea de apel restituită nejustificat în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de
procedură civilă, din motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. I. Pulbere
Curtea de Apel Chișinău, jud. R. Pulbere, A. Cașcaval, D. Dulghieru

12 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Alla Gușcina, reprezentată de avocatul Valentin Caisîn,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Diana Stănilă,
Oxana Parfeni, *judecători*,
constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 24 martie 2023, Andrei Fedoronciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Allei Gușcina, cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 60000 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 20000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

2. La 20 septembrie 2023, Alla Gușcina a depus acțiune reconvențională împotriva lui Andrei Fedoronciuc, cu privire la anularea sau constatarea nulității absolute a contractului privind repararea prejudiciului material cauzat lui Andrei Fedoronciuc și declarația notarială nr. 2-72 din 04 ianuarie 2023.

3. Prin hotărârea din 23 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea reconvențională depusă de Alla Gușcina. S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Fedoronciuc. S-a încasat de la Alla Gușcina în beneficiul lui Andrei Fedoronciuc prejudiciul material în sumă de 60000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 20000 de lei. S-a încasat de la Alla Gușcina în beneficiul lui Andrei Fedoronciuc taxa de stat în sumă de 1900 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7000 de lei.

4. La 21 martie 2024, Alla Gușcina, în termenul prevăzut de lege, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie micșorat cuantumul prejudiciului.

5. Prin încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Alla Gușcina. S-a comunicat apelantei, Alla Gușcina despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sînt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1615 de lei și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 07 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerate depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

6. Prin încheierea din 09 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Alla Gușcina, din motivul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 17 iunie 2024. S-a remis în adresa apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate.

7. La 31 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Alla Gușcina, reprezentată de avocatul Valentin Caisîn, a declarat recurs împotriva încheierii din 09 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

7.1. În susținerea recursului a menționat că Curtea de Apel Chișinău a constatat eronat că recurenta, Alla Gușcina a recepționat încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, or, la materialele cauzei nu există probe că dânsa a recepționat actul judecătoresc.

7.2. A comunicat că, este încadrată în grad de dizabilitate: ***** (*****), fapt ce se probează prin certificatul de încadrare în grad de dizabilitate nr. ***** din ***** ***** ***** , iar potrivit informației din fișa medicală se constată că, suferă și de *****.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Cererea de apel se depune în scris în instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. ”

9. Art. 365 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă:

„ (1) În cererea de apel se indică: a) instanța căreia îi este adresat apelul; b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală; c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii; d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; f) solicitarea apelantului; g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel; h) documentele ce se anexează.

(1¹) Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale”.

10. Art. 368 din Codul de procedură civilă :

„ (1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

(2) Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

(3) Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

11. Articolul 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

12. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

13. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

14. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

15. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

16. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

17. Art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă stipulează:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 27 septembrie 2024, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin intermediul oficiului poștal, apelantei, Alla Gușcina copia încheierii din 09 septembrie 2024, fapt ce se confirmă prin înștiințarea instanței de apel anexat la materialele cauzei (f.d. 92), însă date privind recepționarea acestuia lipsesc.

19. Prin urmare, Completul de judecată constată că recursul declarat de Alla Gușcina, reprezentată de avocatul Valentin Caisîn, la 31 octombrie 2024, este în termen.

20. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii din 09 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce succed.

21. Recapitulând esența litigiului, Completul de judecată reține că la 21 martie 2024, Alla Gușcina, în termenul prevăzut de lege, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

22. Prin încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Alla Gușcina. S-a comunicat apelantei, Alla Gușcina despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sînt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a

originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1615 de lei și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 07 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerat depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

23. Prin înștiințarea din 21 iunie 2024, instanța de apel a expediat apelantei, la adresa indicată în cererea de apel nemotivată, copia încheierii instanței de apel din data de 17 iunie 2024 (f.d.85).

24. La 16 august 2024, trimiterea poștală a fost returnată Curții de Apel Chișinău cu mențiunea „ nereclamat ” (f.d. 86).

25. Prin încheierea din 09 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Alla Gușcina, din motivul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 17 iunie 2024. S-a remis în adresa apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate.

26. În argumentarea soluției emise, instanța de apel a reținut că încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată apelantei la adresa indicată de aceasta în cererea de apel nemotivată, însă ultima nu a recepționat-o, pe cotorul plicului fiind mențiunea „nereclamat”. Respectiv, instanța de apel a constatat că apelanta, Alla Gușcina a fost înștiințată legal despre termenul limită în care urma să înlăture neajunsurile, însă ultima nu a prezentat instanței de apel apelul motivat în termenul acordat.

27. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii menționate în raport cu argumentele formulate în recurs și actele cauzei, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția oferită de instanța de apel este una prematură.

28. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în susținerea cererii de recurs Alla Gușcina a menționat că nu a primit încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău și faptul că este încadrată în ***** și suferă de ***** , anexând în acest sens certificatul de încadrare în grad de ***** nr. C***** din ***** ***** ***** și extrase din cartela medicală (f.d. 119, 121-124). Din informațiile medicale prezentate se deduce că apelanta/recurenta se plânge de dereglări de somn, scăderea memoriei, plânge, nu se orientează în curtea blocului și nu găsește apartamentul în care locuiește.

29. Având în vedere că informația medicală a fost anexată la recurs, cât și la cererea de apel (f.d.71), se impune concluzia anulării încheierii din 09 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău cu restituirea cauzei instanței de apel pentru elucidarea circumstanțelor invocate, analizarea în ansamblu a dovezilor prezentate cu privire la starea sănătății apelantei/recurente și stabilirea dacă la momentul primirii notificării de la Oficiul poștal, ultima putea să înțeleagă și era aptă să meargă la Oficiul poștal pentru ridicarea corespondenței.

30. Or, în cazul din speță, instanța de apel fiind la curent de starea sănătății a apelantei, confirmată prin informația medicală anexată la cererea de apel, în scopul evitării îngrădirii dreptului la un proces echitabil și de acces la justiție, urma, cu titlu de excepție, să întreprindă în mod repetat măsuri procesuale de notificare a apelantei despre emiterea încheierii din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău

31. Dreptul de acces la justiție este garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 CEDO. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că măsurile excesiv de formale, care împiedică un justițiabil să-și prezinte cauza, sunt incompatibile cu principiul echității procesului (cauza Kreuz vs Polonia nr. 28249/95).

32. În cauza Airey vs. Irlanda, Curtea a notat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

33. Potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

34. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Alla Gușcina, reprezentată de avocatul Valentin Caisîn, de a casa încheierea din 09 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în același complet de judecată, pentru rejudecarea problemei soluționate.

35. În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Alla Gușcina, reprezentată de avocatul Valentin Caisîn.

Casează încheierea din 09 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Fedoronciuc împotriva Allei Gușcina, cu privire la încasarea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată, și acțiunea reconvențională înaintată de Alla Gușcina împotriva lui Andrei Fedoronciuc, cu privire la nulitatea actului juridic, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în același complet de judecată, pentru rejudecarea problemei soluționate.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni